

icke den stora gesten, de översvallande orden, som för ögonblicket kunna verka hänförande, nej — hans framträdande var lugnt och stilla. Men man fick alltid intryck av att hans ord voro väl övervägda, och att bakom orden stod en rätträdig man, som man kunde lita på. Därför åtnjöt Dige ett obegränsat förtroende hos alla, som kommit i beröring med honom. För oss, som genom förningsarbetet hade kommit honom närmare och hade den lyckan att kunna kalla honom vår vän, blir det en smärt-sam upplevelse att samlas till möte utan att hava honom ibland oss.

Carl Dige invaldes i centralstyrelsen 1916, han var medlem av lönnkommittén, 1919—1927 var han huvudkassör, och från vikariebyråns start till 1927 var han dennas föreståndare.

Även i hemkommunen togos hans arbetskrafter i anspråk. I Aunslevs socken, varest han nu varit lärare i 25 år, har han 12 år varit ledamot av sockenrådet. Det är i första hand hans förtjänst, att socknen har ett så välordnat skolväsen som den har.

Många deltagandets tankar gå nu till fru Dige. Det kan med sanning sägas, att hon drabbats av ett hårt öde. Senaste hösten förlorade hon en vuxen dotter och nu sin man. Kvar äro två söner, av vilka den äldste är anställd i ministeriet, under det den yngste ännu icke valt sin levnadsbana.

En plats har blivit tom, endast minnet finns kvar. Minnet av en god och rättskaffens personlighet och av en trofast vän. Om detta minne vilja vi värna.

Vilken skoltidning är det, vars hjälp folkskolans och småskolans lärare och lärarinnor alltid kunna påräkna

vid värnandet av sin rätt, så långt denna nämligen står samman med skolans intressen? Jo, det är

Svensk Läraretidning,

som aldrig dragit sig för att frimodigt, ehuru stude i hovsam form, föra folkskolan och småskolans samt lärarkårens talan.

Skidkursen i Storlien.

Tredjedag jul samlades nära hundra-talet lärare och lärarinnor vid Storliens högfjällspensionat, numera genom gåva »Skidfrämjandets» egendom, för att under åtta dagar härja i den omgivande terrängen och därunder lära sig något om och av skidloppning. Det blev en verklig arbetsvecka, som för de flesta kursdeltagarna säkert skilde sig väsentligt från det vanliga mellandagsfirandet. Men tro inte, att någon klagade! Sex timmar praktisk och två timmar teoretisk undervisning blir inte tröt-tande, då det hela går i den glada stämning, vartill Skiddelegationens och kursbestyrelsens för sina år utomordentligt ungdomlige ordförande, rektor C. Svedelius, gav upptakten redan vid kursens öppnande, och vilken sedan blev rådande till sista timmen.

Den praktiska undervisningen inledes varje dag med en kort dagövning gymnastik på skidor med kaptenerna v. Feilitzen och Dyhlén som ledare för var sin hälft av kontingenten. Sedan vidtog den egentliga skidloppningstekniken. För effektivitetens skull voro adepterna där- under uppdelade i fyra manliga och lika många kvinnliga smågrupper under var sin gruppleddare. Det var närapå synd om backarna i Storliens närmaste omgivningar de två första dagarna. De blevo illa medfarna. Balanseringskonsten — skidloppningens a och o — låg för tillfället i lägervall. Den måste odlas upp, och innan detta skett, resulterade kursdeltagarnas ansträngningar att upp-nå skidteknikens högre zoner vanligen i en fasansfull kullerbytta. Lyckligtvis var snön djup och lös, och något nämn-värt antal verkliga olycksfall behöfde ej noteras. Snart lärde man sig också falla med stil, och ur kaos framträdde så småningom både »hel och halv snöplog», ögonfägnande »serpentin» och ett flertal olika svängar med norska namn.

Så blev det utflykter och fjällbestig-ningar, och vid de snabba färderna ut-för branter och stup blev man helt enkelt tvungen att ordentligt tillämpa all den bromsnings- och svängningsteknik, som övats i småbackarna. Den visser-ligen klen befästa Skurdalshöjden in-togs flera gånger och bjöd från toppen på granna, solbelysta tavlor över såväl norska som svenska motiv. Reträtten gick med böjda knän och susande fart ända ner till pensionatet. Lille-Gluken bestogs av en trupp på själva nyårsda-gen, och Storvallen och Brudslöjan

gjordes den äran av flera grupper. Och Stor-Norrland vann många nya, hän-givna beundrare.

Inne i pensionatet blev fröken Askers utmärkta matbord högeligen uppmärksammat. Högfjällsvistelse och skididrott i förening medförde en än nära nog plägsam, än underbart härlig aptit, be-roende på hur långt från middagstim-men och det väldukade bordet vederbö-rande befann sig.

Efter middagen vidtogo föreläsning-arna, samvetsgrant besökta av alla kurs-deltagare. Det var alls inte förenat med någon svårighet att sitta stilla ett par timmar efter dagens glada mödor. Muskler och senor ropade efter vila. Och så förfogade kursen över en ut-märkt föreläsarstab, som förstod att hålla åhörarnas intresse i höjden. Rek-tor Svedelius talade varmhjärtat om skididrotten i skolarbetets och uppfostrans tjänst, kursens båda överledare kaptenerna von Feilitzen och Dyhlén höllo — med och utan ljusbilder — in-struktiva föreläsningar om skidor och skidutrustning, skidloppning och fjäll-färder, doktorerna Elvin och Abraham-son gävo hygieniska och medicinska råd, slöjdsinspektör Hagner undervisade i skidslöjd, jägmästare Bosaeus berättade om Jämtland, och folkskollärare Th. Åkerlund gav kapitlet »skolbarnens skidåvlingar» en klarläggande behand-ling.

En s. k. nöjeskommitté, vald av del-tagarna själva, såg första kursdagens ljus och blev på sitt sätt av en viss be-tydelse. Den får bl. a. gottskriva sig en lyckad nyårsvaka, vars rikhaltiga program avslutades med ett stämmings-fullt nyårstal av rektor Svedelius. Fle-ra kvällar trädde dans och folklekar i lilla matsalen, och det vore synd att säga, att skidlopparna därvid verkade trötta och ledbrutna.

Obevekligt och hastigt närmade sig emellertid den med olust emotsatta tis-dagen den 3 jan. Hux-flux, som vi kommit och börjat för en vecka sedan, måste vi sluta och inskeppa oss för åter-färden. Sist i en rad notabla besökande (chefen för G. C. I. och redaktören för »På skidor», för att nämna ett par) hade dagen förut anlånt undervisnings-rådet W. Björck. Sedan han framfört skolöverstyrelsens tack till ledare, funk-tionärer och elever, avslutade han kur-sen med följande ord:

Sedan jag nu sökt avbörd mig den tack-samhetskuld, vari vi stå till olika institutioner och personer, må det tillåtas mig ett par enkla reflexioner, vilka jag såsom lekman gjort inför det senaste dygnets upplevelser.

För det första har det stått klart för mig, då jag jämför intrycken från de fyra kurser av denna art, som jag under årens lopp bevisat, förlagda till tre olika orter, att den individuella prestationsförmågan å kursdeltagarnas sida avsevärt stegrats. Men därjämte skulle jag vilja säga, att denna kurs fått en alldeles särskild prägel av en god »sambällsanda», betingad av de trevna former, under vilka samvaron kunnat äga rum med alla deltagare under ett och samma tak.

Vi få emellertid aldrig förgäta, att dessa kurser icke äro något självändamål, väsentligen avsedda att tillgodose deltagarnas personliga nytta och nöje. De stå i folkskolans tjänst. Det är folkskolans arbete, som genom desamma skall främjas. Vad är naturligare än att Ni, då Ni återvända till de många skolorna, gå att tillgodogöra Er de inhämtade lärdomarna vid undervisningen i gymnastik med lek och idrott? Omtanken om de barn, som undervisas i de tyvärr ännu alltför fattiga skolorna utan gymnastiksal och materiell, har utgjort ett starkt motiv för statemaktens offervilja gentemot skididrotten. Den långa vinterns klimatförhållanden gör det också både önskvärdt och naturligt, att skolans kroppsövningar under denna tid framförallt stå i skidans tecken.

Och med tanke härför vill jag gärna uttala den förhoppningen, att Ni icke må lämna någon möda oförsökt för att hos den ungdom, vars fostran Ni äro satta att leda, implantera icke blott betydelsen av en god individuell prestationsförmåga utan också av en sund samhällsanda. Vad Ni i det avseendet göra för barnen från de mångtusende hemmen, det kommer hela vårt folk, hela vårt samhälle tillgoda i form av ökad livskraft. Med dessa enkla ord anhåller jag att få förklara denna skidkurs avslutad.

En representant för kursdeltagarna bringade å dessas vägnar kursledarna ett tack och överlämnade till rektor Svedelius samt kaptenerna v. Feilitzen och Dyhlén vardera en silverbägare som minnesgåva. Timmen därefter skedde avresan.

Ett litet råd i all anspråklöshet till manliga och kvinnliga kamrater landet runt: sök komma med på Skiddelegationens kurser! Där få Ni lära Er, vad skidan duger till, och där få Ni erfara, hur det känns, när en nyväckt hänförelse för skidloppningens ädla idrott strömmar igenom kropp och själ. Gör Ni därvid Er första bekantskap med norrländskt fjällandskap, få Ni också lära Er av hjärtat bejaka skaldens ord:

»Den dig en gång skådat har,
håller du som fånge kvar
i övig längtans brand,
vackra, vita vinterland.»

Sven Sjöberg.

Ungdomens yrkesval.

Såsom förut påvisats, bl. a. av folkskolläraren, fil. kand. W. Helle i häftena 113, 119 och 120 av Pedagogiska skrifter samt av rektorn vid Stockholms stads högre folkskola för teknisk utbildning Arvid T. Pehrsson i särskilda publikationer, är vårt land beträffande yrkesvalsrådgivning åt ungdomen i hög grad efterblivet. Nu har emellertid uppmärksamheten mera riktats på denna sak, så att det verkligen blivit fråga om statsåtgärder i berörda avseende. Men frågan har tagits om hand av socialdepartementet, utan att skolans representanter fått öva tillbörligt inflytande på densamma, och tyvärr ser det ut, som om den därför skulle ledas in i alldeles felaktig riktning. Mot detta har rektor Pehrsson med rätta höjt ett varningens ord genom en artikel, som den 7 januari var införd i Stockholms-Tidningen. Då denna är av intresse för alla lärare och lärarinnor, som ha med ungdomen att göra, må den här återgivas. Den är av följande lydelse:

Den 10 mars 1927 avgavs gemensamt av kommerskollegium, socialstyrelsen och skolöverstyrelsen ett »utlåtande i lärlingsfrågan», vilket också innefattade ett förslag till åtgärder för arbetsförmedling och yrkesrådgivning åt ungdom. Mig veterligt har detta utlåtande ingestädades i pressen varit föremål för diskussion. Då emellertid socialstyrelsen i underdånig skrivelse den 9 sistlidne december under hänvisning till utlåtandet hemställt, att k. m. t. måtte utverka riksdagens samtycke till vissa åtgärder i där antydd riktning, torde några randanmärkningar till utlåtandet just nu ej sakna sitt intresse.

Av de 29 sidor, som ägnats speciellt åt ungdomens problem, upptagas de 7 sista av en »inom socialstyrelsen upprättad P. M. rörande arbetsförmedlingen och ungdomen». Precis hälften av återstoden upptagas av en redogörelse för de »åtgärder till främjande av yrkesval», som träffats i England, Tyskland, Danmark, Förenta staterna och Sverige. Resten av utlåtandet utgöres, förutom förslaget, av ett ytterst kortfattat referat av inkomna yttranden över lärlingslagsförslaget samt av arbetsverkens yttrande över detsamma och över behovet av yrkesutbildning.

Redogörelsen för åtgärderna i främmande länder lägger stor vikt vid den administrativa och organisatoriska sidan av saken. Den i England och Tyskland mycket debatterade frågan om »enhetlig ledning» av yrkesvalsarbetet jämte spörsmålet huruvida arbetsförmedlingen eller skolmyndigheten skall vara »centralmyndighet» tycks redan nu, innan ännu något nämnvärt arbete utträttats, i alltför hög grad tilldragit sig uppmärksamheten. Men när sådana frågor blevo aktuella i dessa länder, hade arbetet bland ungdomen redan be-

drivits i 10—20 års tid; därigenom hade man erfarenhet att bygga på, vilken hänförelse sig till förhållandena, sådana de verkligen voro inom det egna landet.

England och Tyskland med sina storstäder och storindustrier uppvisa en helt annan struktur hos näringslivet och ett annat folklyne än vårt lilla land. Utlåtandet skulle därför hava vunnit betydligt i värde, om däri medtagits motsvarande redogörelser från t. ex. Schweiz och Holland, där förhållandena mera överensstämma med våra. På grund av dessa staters intima kommersiella och kulturella förbindelser med de närbelägna stora länderna har man också skäl till förmodan, att de snabbt skola tillgodogöra sig sådana uppslag och erfarenheter därifrån, som kunna med fördel anpassas efter de mindre förhållandena. Enligt vad sekreteraren i den livaktiga schweiziska sammanslutningen för yrkesrådgivning och lärlingsplatsförmedling vid ett personligt sammanträffande för något år sedan upplyste, har emellertid där endast i två, ej särskilt stora städer (Luzern och S:t Gallen, om jag ej missminner mig), nämnda verksamhet sammankopplats med den offentliga arbetsförmedlingen. Anledningen till att så skett i dessa båda städer var enligt samma källa, att arbetsförmedlingsanstaltens föreståndare just där händelsevis voro personligen särskilt lämpade att handhava även verksamheten bland ungdom.

Detta uttalande träffar problemets kärna. Ur detsamma kan också utläsas en sund och praktisk grundsinn på sociala frågor, värd att ägnas större uppmärksamhet vid utredning och diskussion av dylika spörsmål. Ty konsten ligger nog icke i att linjera upp en enhetlig organisation och att utarbeta välskrivna riktlinjer och instruktioner för den tilltänkta verksamheten. Det svåra och samtidigt det mest viktiga är att på varje särskild ort finna en person, som verkligen är fömplig att handhava det krävande arbetet och samtidigt intresserad därav. Både utlåtandet och socialstyrelsens skrivelse synas mig alltför litet beakta dessa omständigheter. Ur utlåtandet (sid. 22) må citeras:

För nu föreliggande ändamål synes det nu (spärrat av förl.) kunna vara tillfyllest, om gällande grunder för statsbidrag till den offentliga arbetsförmedlingen ändrades så, att dylikt bidrag finge utgå till bestridande av kostnader för specialanordningar av förevarande slag vid arbetsförmedlingsanstalterna ävensom, i mån av behov, för specialanordningar till utövande av central ledning och centralt inseende över den lokala verksamheten. Därjämte torde i avseende på den medverkan, som skulle ålaga skolan, vissa bestämmelser och anvisningar bliva erforderliga.

I ingressen till socialstyrelsens skrivelse påpekas, att man bör framgå med varsamhet och försöksvis pröva sig fram för att först efter vunnit ytterligare erfarenhet söka nå fram till mera definitiva anordningar på området.